

verwoorden

afzwakken

versterken

ordenen

spiegelen

doorvragen

anticiperen

veralgemeniseren

constateren

teruggeven

samenvatten

Spelen met Inter venties

stimuleren

herhalen

begrenzen

terugkijken

afremmen

tegenspel
bieden

ingrijpen

Een rugzak vol mogelijkheden
voor het effectief inzetten van
interventies

Inhoudsopgave

- 3 Voorwoord
- 5 Inleiding en verantwoording

Deel I Beschrijving interventies

- 11 **Hoofdstuk 1 Verwoorden**
- 13 Inleiding
 - Verwoorden in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*
- 16 a. Ordenen
 - Ordenen in de speltherapeutische fasen*
 - Onduidelijkheid of chaos*
 - Aandachtspunten*
- 18 b. Versterken of afzwakken
 - Versterken*
 - Afzwakken*
- 21 c. Anticiperen
 - Versterken en afzwakken; kanaliseren en faciliteren*
 - Aandachtspunten*
- 23 d. Gedachten en gevoelens onder woorden brengen
 - Aandachtspunten*
- e. Emoties, gedachten en gevoelens teruggeven
 - Aandachtspunten*
- 25 f. Herhalen
 - Herhalen als interventie*
 - Aandachtspunten*
- 26 g. Spiegelen
 - Spiegelen in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*
 - Bijzondere vorm van spiegelen: imitatie van gedrag, houding en stemgebruik*
- 29 h. Samenvatten
 - Samenvatten in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*
- 30 i. Constateren
 - Constateren in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*
- 32 j. Veralgemeineren
 - Veralgemeineren in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*
- 34 k. Terugkijken
 - Terugkijken in de verschillende fasen van de therapie*
 - Aandachtspunten*

- 36 l. Teruggeven
Teruggeven in de fasen in de therapie
Aandachtspunten

41 **Hoofdstuk 2** **Stimuleren**

Inleiding

- a. *Op gang brengen van het spel*
- b. *Uitbreiden van het spel*
- c. *Stimuleren lichamelijke betrokkenheid*
- d. *Stimuleren van het spelplezier*
- e. *Overwinnen van barrières*

Aandachtspunten

45 **Hoofdstuk 3** **Tegenspel bieden**

Inleiding

- a. *Een spelrol op je nemen*
- b. *Ondersteunen*
- c. *Ombuigen*

Aandachtspunten

49 **Hoofdstuk 4** **Afremmen ingrijpen, grenzen stellen**

Inleiding

Waarom een cliënt grenzen verkent of overschrijdt

- a. *Afremmen of ingrijpen ten aanzien van materiaal en ruimte*
- b. *Afremmen of ingrijpen ten aanzien van gedrag*
- c. *Afremmen of versnellen ten aanzien van het tempo*
- d. *Uitleg geven (gevraagd of ongevraagd)*
- e. *Ruimte bieden of ruimte begrenzen*

Aandachtspunten

57 **Hoofdstuk 5** **Vragen stellen**

Inleiding

Soorten vragen

- a. *Vragen om rolverduidelijking*
- b. *Doorvragen ter verduidelijking*
- c. *Doorvragen ter verdieping*
- d. *Aannemen van de souffleursrol*
- e. *Structuurbiedende vragen*

Als een cliënt (te) veel vragen stelt

Het stellen van persoonlijke vragen

Vragen om het vragen

Aandachtspunten

65 **Hoofdstuk 6** **Het meegeven van boodschappen**

Inleiding

- a. *Therapeutische boodschap*
- b. *Terzijdes*
- c. *Teruggeven*
- d. *Delen van spelervaringen*
- e. *Inzicht geven*
- f. *Egoversterkende respons*
- g. *Relatie leggen met de werkelijkheid, realiteit of actualiteit*
- h. *Ontschuldigen*

Aandachtspunten

73 **Hoofdstuk 7 Iets bewust niet doen of niet zeggen**

Inleiding

Aandachtspunten

77 **Hoofdstuk 8 Bijzondere interventies en bijzondere situaties**

Inleiding

Spel klaarzetten of niet

- a. *Op verzoek van de cliënt*
- b. *Op initiatief van de therapeut*

Bijzondere situaties

- a. *Bewaren of willen bezitten*
- b. *Wel of niet opruimen*
- c. *Wel of niet meespelen*
- d. *Wel of geen gedag zeggen*

Deel II Theoretische achtergrondinformatie

85 **Hoofdstuk 1 Het belang van interventies in speltherapie**

Inleiding

Terug naar de basis: van Rogers naar Landreth

Client centered handelen in de spelkamer

Interventies

Verschillende manieren om interventies in te delen

Interventies in beeld

99 **Hoofdstuk 2 Effectieve interventies, effectieve therapie**

Inleiding

Hulpvraag van de cliënt

Korte- en langetermijndoelen

Spelanalyse

Visuele analyse

De analyse van spelbeelden en thema's

Hypotheses met betrekking tot de behoefte van de cliënt

Trechteren

109 **Hoofdstuk 3 Overdracht en tegenoverdracht**

Inleiding

Het ontstaan van overdrachtsgevoelens

Positieve overdracht

Negatieve overdracht

Tegenoverdracht en de keuze voor interventies

Oude pijnpunten en interventies

115 **Hoofdstuk 4 De invloed van communicatie**

Inleiding

Communicatie op inhoudsniveau, communiceren over het spel

Communicatie op betrekkingniveau; communiceren binnen het spel

121 **Hoofdstuk 5 Betekenisverlening**

Inleiding

Hoe ontstaat een 'beeld'?

Spelbeeld

Op zoek naar de persoonlijke betekenisverlening van de spelbeelden

Van spelbeelden naar thema's

Betekenisverlening en betekenisorganisatie

129 **Hoofdstuk 6 Fasen in de therapie**

Inleiding

Kindspecifieke kenmerken

Spelobservatiefase

Beginfase

Middenfase

Eindfase

Afronding

135 **Hoofdstuk 7 Ouderbegeleiding en interventies**

Inleiding

Haalbaar en succesvol

Draagkracht en draaglast

Interventies tijdens oudergesprekken

Uitleg geven

Aangeven van een ander perspectief

139 **Bibliografie**

143 **Bijlage 1 Tips voor ouders die 'strijd' ervaren met hun kind**

147 **Bijlage 2 Tips voor ouders om het zelfvertrouwen van hun kind te stimuleren**

Spelen met Interventies

Marianne Linger is speltherapeut en werkzaam in haar praktijk De Spelplek in Den Haag.

Joke Taal was speltherapeut in het basis- en het speciaal basisonderwijs in Den Haag en supervisor.

Het boek *Spelen met interventies* is een bundeling van hun kennis en ervaring, opgedaan in hun dagelijks werk als speltherapeut. In het eerste deel van het boek wordt een groot aantal interventies beschreven, verlevendigd met voorbeelden en casussen uit de praktijk. In het tweede deel komen binnen een theoretisch kader, alle factoren aan bod die een rol spelen bij de uiteindelijke keuze van de therapeut voor het doen van een specifieke interventie.

Dit boek richt zich zowel op beginnende en ervaren speltherapeuten, als op integratieve therapeuten, vaktherapeuten, kinderpsychologen en orthopedagogen. Het boek kan als kennismaking met het gebruik van interventies worden gebruikt, maar ook om de reeds aanwezige kennis op te frissen of te verdiepen.

ISBN: 978-9-09039-201-1

9 789090 392011